

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۱۶

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت پنجاهم)

لائبیریا Liberia

(قسمت دوم)

جغرافیای اقتصادی:

نظر اجمالی: لایبیریا از جمله کشورهای در حال انکشاف افریقا و جهان است که عواید کم دارد و اقتصاد آن وابسته به کمک های خارجی و عواید است که کارگران لایبیریایی از کشورهای دیگر میفرستند.

لائبیریا آب کافی، منابع معدنی، جنگل و هوای خوب برای زراعت دارد که میتواند ممد انکشاف اقتصادی این کشور در سال های آتیه قرار گیرد.

سنگ آهن، الماس، طلا و رابر اقلام مهم صادرات این کشور را تشکیل میدهد. اخیراً ککو و روغن خرما Palm Oil نیز بر اقلام فوق افزوده شده اند. دولت در عین حال تلاش میکند تا پروسس چوب را نیز تشویق نموده و به استخراج تیل همت گمارد.

جنگهای داخلی در دهه 90 قرن گذشته و سال های اول 2000، و حکومتداری ضعیف به انهدام قسمت اعظم زیرساخت های اقتصادی این کشور، بخصوص در مناطق اطراف پایتخت انجامید. جنگهای که بیشتر برای تصاحب منابع طبیعی مانند معادن سازماندهی و مدیریت میشود.

در سال 2006 مصیبت به پایان رسید و یک حکومت انتخابی برای مداوای مصایب بیشمار دوران جنگهای داخلی بکار گماشته شد و تاجران و سرمایه گذارانی که کشور را ترک نموده بودند، شروع به برگشت نمودند.

رشد اقتصادی سال های 2010 – 2013 بعلت افزایش قیم اموال صادراتی لایبیریا خوب بود. سال های 2014 – 2015 بخاطر شیوع مریضی Ebola به اقتصاد این کشور صدمه رسانید و یکعهه زیاد سرمایه گذاران و تاجران خارجی با سرمایه و تجارب خود، لایبیریا را ترک نمودند. دولت نیز مجبور شد تا یکمقدار زیاد منابع را به مبارزه با Ebola وقف نموده و به این ترتیب بودجه برای پروژه های انکشافی کاهش یافت. استخدام کم شد و به عواید دولت صدمه رسید.

در آن دو سال کمک های خارجی یگانه امکانی بود که از مشکلات دولت لایبیریا میکاست. کاهش قیم اموال صادراتی در بازارهای جهانی یکی از تشویش های بود که در آن سالها مردم را می آزد و این تصور را به به میان آورده بود که حتی رسیدن به سطح انکشافی پیش ازین مریضی مشکل شده است.

در سال 2017 استخراج طلا با رشد اقتصادی مساعدت نمود. صادرات سنگ آهن از معادن کوه کانگرا Gongra بیشتر شد و کار اعمار بند آبگردان و فابریکه تولید برق کوه کافی Mount Coffee سرعت گرفت که از قوه های محرکه انکشاف صنعتی و استخراج معادن این کشور، در آینده بحساب میرفت.

رشد اقتصادی مطمین و دوامدار لایبیریا در آینده، به چند بعدی ساختن اقتصاد، تشویق سرمایه گذاری و تجارت، ایجاد سهولت های بیشتر اداری و حقوقی، اطمینان بر حصول عواید کارگران این کشور در خارج، ادامه کمک های انکشافی خارجی، ایجاد پروژه های زیرساختی اقتصاد مانند برق بیشتر، شاهراه ها و تقویت سکتور بانکی، مبارزه با فساد اداری و اطمینان بر ثبات پایدار نیاز دارد که دولت باید به آن رسیده گی نماید.

تولید ناخالص داخلی GDP: 8.88 بلیون \$ (2023).

د پانو شمیره: له 1 تر 7

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولی

رشد سالانه تولید ناخالص داخلی یا GDP: 4.68% (2023).
 عاید سرانه سالانه: \$ 1600 (2023).
 ساختار سکتوری تولید ناخالص داخلی: زراعت 35.8%، صنعت 24.2% و خدمات 36.3% (2023).
 انفلاسیون: 10.1% (2023).
 نیروی کار: 2.60 میلیون نفر. زراعت 70%، صنعت 8% و خدمات 22% (2024).
 نرخ بیکاری: 2.9% (2024).
 زندگی زیر خط فقر: 50.9% (2016).
 بودجه: عواید 5 میلیون \$ و مصارف 6 میلیون \$ (2019).
 صنعت: استخراج و پروسس الماس، طلا و سنگ آهن، انرژی برق، تراشیدن سنگ های گرانبها، پروسس مواد خوراکی، چوب، رابر، منسوجات، سمنت و کارهای دستی.
 رشد سالانه تولیدات صنعتی: 13.83% (2023).
 تولید برق: kW 196000 (2020). از تیل 40.5%، از آفتاب 0.5% و از آب 59.1%
 مصرف برق: 292 میلیون kWh (2019)،
 تولید تیل خام: صفر بیرل - روز (2021)،
 ذخیره تیل: صفر بیرل (اول جنوری - 2021)،
 مصرف تیل: 9200 بیرل - روز،
 واردات تیل: 9000 بیرل - روز (2015)،
 تولید گاز: صفر متر مکعب - سال (2021)،
 مصرف گاز: صفر متر مکعب - سال،
 ذخیره گاز: صفر متر مکعب (اول جنوری - 2021).
 زراعت: لایبریا زمین هموار با خاک نرم و آب فراوان دارد. 28.1% زمین های لایبریا قابل کشت اند که 5.2% آن تحت زرع بوده و 22.9% آن را چراگاه ها تشکیل میدهد. 44.6% زمین های لایبریا را جنگلات و 27.3% باقی مانده را کوه ها، دریاها، شهرها، مناطق کار و تولید و محلات بود و باش روستایی تشکیل میدهد. در سال 2012 موازی 30km² زمین این کشور کشت میشد. 70% مردم این کشور در عرصه زراعت و جنگلداری مصروف کار اند و 34% تولید ناخالص داخلی ازین سکتور بدست می آید. چوب، رابر، مانیاک، برنج، کچالوی شیرین، پنبه، جواری، قهوه، خرما، ککو، نیشکر، سبزی، گوشت، لبنیات، تخم مرغ و علوفه از محصولات مهم زراعتی و مالداری این کشور به شمار میروند.
 مالداری: چراگاه های سرسبز 23% زمین های قابل کشت لایبریا را دربر گرفته که به ضمیمه خوب و آب فراوان میتواند برای انکشاف مالداری این کشور بسیار مفید واقع شود. طی 15 سال گذشته ارقام مالداری لایبریا مطمئن کننده بوده و نشاندهنده علاقمندی سرمایه گذاران برای ایجاد فارم های مالداری و مرغداری میباشد. گاو 8300، گوسفند 49000، بز 121000، خوک 71000، مرغابی 54000، حیوانات و مرغ خانگی 1.3 میلیون.
 خوراک بحری: مردم لایبریا در سواحل بحر و کناره های دریاها از امکانات زیادی در امور ماهی گیری و بدست آوردن خوراک بحری برخوردار هستند. این کشور دارای 579Km سواحل است. 3.5% تولید ناخالص داخلی لایبریا ازین بخش بدست می آید. ارقام نشان میدهد که حدود 65% نیازمندی های پروتئینی مردم این کشور، از خوراک های بحری بدست بیاید. در حال حاضر 13000 لایبریایی در کار بدست آوردن خوراک بحری مصروف هستند و دولت این کشور نیز کوشش میکند که سهولت های زیادی را فراهم کند تا این کارگران را با وسایل عصری مجهز نموده و این سکتور را بیشتر توسعه دهد.
 معادن: سنگ آهن، الماس، طلا، مس، بوکسیت، منگنیز، تیل و گاز.
 صادرات: به ارزش مجموعی 1.22 بلیون \$ (2022).
 الماس (کم)، طلا (کم)، سنگ های آهن، رابر، چوب، قهوه، ککو، خرما و سایر مواد خوراکی، پوست حیوانات و کارهای دستی.
 شرکای بزرگ تجاری: سویس 30%، برتانيا 13%، فرانسه 8%، جرمنی 7% و لبنان 4% (2023).
 واردات: به ارزش مجموعی 1.96 بلیون \$ (2022).
 وسایل استخراج معادن، فابریکه های خورد و متوسط، ماشین آلات، وسایل نقلیه، پرزه جات، تیل، مواد کیمیاوی، اشیای استهلاکی، سامان آلات برقی، برنج و سایر مواد خوراکی، منسوجات، ادویه و مواد طبی، اسلحه و مهمات، آهن و فولاد، تایر و تیوپ و غیره.
 شرکای بزرگ تجاری: چین 48%، جاپان 21%، جرمنی 8%، برازیل 3% و ساحل عاج 3% (2023)
 قروض خارجی: 1.33 بلیون \$ (31 دسمبر - 2023).
 واحد پولی: دالر لایبریایی Liberian Dollar.

د پانوی شمیره: له 2 تر 7

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

یک دالر امریکایی = 153.72 دالر لایبریایی (7 نومبر 2022).

سال مالی: عیسوی (گریگوری).
سیستم وزنی: متریک و محلی.

ترانسپورت: لایبریا 429km خط آهن، 10600km سرک (657km پخته و 9943km خامه)، 4km پایپ لاین برای انتقال تیل و 3942 کشتی تجارتي (با ظرفیت 1000GRT یا بیشتر) دارد.

1487	Bulk Carrier	تانکر مواد کیمیایی
878	Container ship	کانتینر
131	General Cargo	کارگو عمومی
851	Oil Tanker	تانکر مواد نفتی
595	Others	سایر

میدانهای هوایی: مجموعاً 29 (2021)	پخته 2	خامه 27
رنوی طولیتر از 3047m	1	-
رنوی از 1524m تا 2437m	1	2
رنوی از 914m تا 1523m	-	8
رنوی کوتاه تر از 914m	-	14

میدان هلیکوپتر: 4 (2021).

در سال 2005 خدمات هوایی ملکی از وزارت تجارت صنایع و ترانسپورت لایبریا جدا شده و اداره بخصوص خدمات هوایی ملکی شروع بکار نمود. جنگهای داخلی درین کشور باعث شد تا Air Liberia یگانه شرکت دولتی خدمات هوایی ملکی کشور، حتی از سال 1990 از کار افتاده و با مصارف کمر شکن به فعالیت خود ادامه داده نمی توانست.

در سال 2020 بعد از 30 سال وقفه شرکت Lone Star Air در لایبریا افتتاح شد که در مورد ادامه فعالیت نورمال آن شکوکی وجود دارد. این کشور 4 شرکت خصوصی مسافربری و کارگو دارد که Excel Air Services و Bright Airlines مهم ترین های اند که همه در سال 2021 با 29 بال طیاره خریداری شده یا چارتر و کرایه بطور نورمال مصروف کار بوده اند. 119000 موتر تیز رفتار، بس، لاری، تانکر و سایر وسایط نقلیه ساختمانی و معدنکاری.

بنادر: مونروویا Monrovia، بوچانان Buchanan، گرمینول و هارپل.

مخابرات: کد تلفون (00231). تعداد تلفون های دیجیتال 6000 و همراه 1.65 ملیون (2021). خدمات تلفون دیجیتال در لایبریا محدود است زیرا جنگهای داخلی تقریباً تمام زیرساخت ها و تاسیسات تلفون های انلوگ قبلی را منهدم نموده بود. بعد از تامین صلح و آرامش دولت فوراً به 4 کمپنی داخلی و خارجی اجازه داد که تا در بخش تلفون های همراه و تکنالوژی معلوماتی سرمایه گذاری نماید.

دولت لایبریا در ماه جنوری 2022 در قانون سرمایه گذاری در مخابرات تسهیلات بیشتری را در نظر گرفت تا خدمات تلفون همراه و انترنت به سرتاسر کشور گسترش داده شود.

کیبل زیرآبی ACE از سواحل لایبریا عبور میکند که 20 کشور آفریقایی را باهم و با اروپا وصل مینماید. این کشور برای ماهواره انتلسات بحر اتلس در خاک خود یک ستیشن زمینی دارد.

رسانه ها: لایبریا یک رادیو تلویزیون سراسری دولتی، 8 تلویزیون خصوصی، 20 رادیوی FM در پایتخت و حدود 80 دگر در ولایات دارد که اکثراً به زبان های محلی و بعضاً انگلیسی نشرات مینمایند. مردم لایبریا میتوانند که نشرات شبکه های تلویزیونی خارجی را از راه ماهواره، کیبل و انترنت ببینند و بشنوند.

رادیوی دولتی مونروویا سرتاسر کشور را تحت پوشش قرار داده و مردم نشرات آن را در تمام نقاط این کشور شنیده میتوانند.

د پانوی شمیره: له 3 تر 7

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې دلېکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

شرح وسایل انتشاراتی موجی در لایبریا (2020)			
1.12 ملیون	کل تعداد رادیو	AM FM ، = SW = و =	مراکز نشرات رادیویی
1.0 ملیون	کل تعداد TV	9	مراکز نشرات تلویزیونی

کود انترنت: Ir.

مشترکین انترنت: 1314996 نفر. 24% مردم (2020).

انکشاف اجتماعی: لایبریا از لحاظ تولید ناخالص داخلی و عواید سرانه سالانه، یک کشور عقب مانده افریقا و جهان به شمار می رود. به اساس معلومات CIA World Factbook هر باشنده این کشور در سال 2023 حدود \$ 1600 عاید داشت که تقریباً 3 - 4 بار بیشتر از عاید مردم افغانستان میباشد.

48.3% مردم لایبریا بالای 15 سال (مردان 62.7% و زنان 34.1%) دارای تعلیمات متوسط، مسلکی و یا عالی هستند، تعلیم و تربیه برای اطفال 6-15 سال الزامی و رایگان است، جوانان بطور متوسط 11 سال درس میخوانند. شیوع امراض ساری ایبولا و بعداً کرونا سکتور تعلیم و تربیه لایبریا را بسیار متأثر نموده است. بندش چند باره مکاتب باعث کاهش علاقمندی شاگردان خاصاً دختران شده و تعداد مشمولین این سکتور را از 1.4 میلیون به 711 هزار نفر کاهش داده است. در حال حاضر 50% اطفال واجد شرایط به مکاتب میروند، دولت 2.3% تولید ناخالص ملی را به امر انکشاف معارف و تحصیلات عالی اختصاص داده و با سکتور خصوصی میکوشد تا برای کودکان و جوانان کشور، زمینه تعلیم و تربیه خوب و عالی را فراهم سازند.

تعلیم و تربیه در لایبریا از کودستان آغاز و به پوهنتون به پایان میرسد. رفتن به کودستان نه الزامی و نه رایگان است.

کودستان ها اطفال سنین 4 - 6 ساله را می پذیرند. مکاتب ابتداییه 6 سال (7-12 ساله) است که متعلمین در آن زبان محلی، زبان انگلیسی، معلومات مدنی، جغرافیه و حساب می آموزند و در سراسر کشور در مکاتب دولتی رایگان است. اکثر مکاتب ابتداییه به کلیساها و مابقی به دولت مربوط اند. لیسه ها 6 سال (13-18 سال) اند که متعلمین به فراگیری کمپیوتر، زبان انگلیسی، کیمیا، فزیک، الجبر، مثلثات و مذهب می پردازند و به دو دوره 3 ساله منقسم میباشد.

تعداد مکاتب فنی و مسلکی در لایبریا محدود و دروس آن ضعیف میباشد. تحصیلات عالی این کشور نیز بعلت جنگهای داخلی و شیوع امراض ساری با مشکلات دست و پنجه نرم میکند. پوهنتون لایبریا که اصلاً در سال 1863 بحیث کالج تربیه معلم تاسیس شده بود، مهم ترین موسسه تحصیلات عالی این کشور بحساب میروید. پوهنتون Cuttington و فقط دو بخش طی و اقتصاد دارد و انسیتوت Harper در رشته های تکنیکی و تکنالوژیکی محصل می پذیرد. لایبریا چند موسسه تحصیلات عالی غیردولتی نیز دارد که از طرف کلیساها اداره میشوند.

□

شرح مراکز تعلیمی لایبریا (2021)			
نوع مرکز تعلیمی	تعداد مرکز	مجموع آموزنده	مجموع آموزگار
مکاتب ابتدائی	1185	712000	23700
مکاتب متوسطه	550	510000	17000
مکاتب فنی و مسلکی	21	10000	700
تحصیلات عالی	10	14500	1300

لایبریا 3 روزنامه خصوصی و 120 هفته نامه، دو هفته نامه و ماهنامه دولتی و خصوصی دارد که 40% به زبان انگلیسی و متباقی به زبان های محلی به نشر میرسند. هر سال بطور متوسط 370 عنوان کتاب جدید علمی، هنری، ادبی، تکنیکی و معلوماتی نشر می شود و هر نفر سالانه بطور اوسط 0.1Kg کاغذ را برای نوشتن، خواندن و نشرات به مصرف میسرساند که یک رقم کوچک در جهان است.

محیط زیست لایبریا بعلت کثرت نفوس، زنده گی عقب مانده مردم دهنشین و فقر اقتصادی آلوده شده میروید و مشکلاتی وجود دارد. توجه به صحت عامه و خاصاً تطبیق واکسین ها و جلوگیری از امراض ساری نیز درین کشور بعلت

د پانوی شمیره: له 4 تر 7

افغان جرمن آنالین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې دلېکنیزې بنې پازوالي دلېکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

ضعف بنیه مالی دولت و فامیل‌ها کم‌رنگ است و بیمه‌های وجود ندارد که در اوقات مریضی، بیکاری، پیری، معلولیت، تقاعد و مرگ برای مستمندان و نیازمندان کمک فراهم نماید. دولت لایبریا 16.6% تولید ناخالص داخلی خود را به صحت مردم (کلینیکها، شفاخانه‌ها، واکسین، دندان، زیبایی، ادویه، تحقیقات و امور انکشافی) اختصاص داده (2021)، افزایش سالانه نفوس 2.73% است (2022) که در دنیا درجه شانزدهم را به خود اختصاص می‌دهد، در 1000 طفل نو تولد 44.57 نفر می‌میرند که در دنیا بیست و هفتم می‌شود، عمر وسطی مردم بیشتر به 65.45 نزدیک شده، یک زن در کل عمر بطور وسطی 4.79 طفل بدنی می‌آورد که در دنیا جایگاه سیزدهم را دارد، 10.9% کودکان زیر پنج سالگی وزن کافی ندارد، 96.2% مردم به آب صحتی آشامیدنی دسترسی دارند، 68% تشنابها صحتی و عصری اند، حدود 35000 نفر با HIV/AIDS زندگی می‌کنند. هر سال بطور متوسط 1300 نفر بعلت این مریضی می‌میرند و در هر 100000 نفر 195 نفر توبرکلوز دارند.

حقوق زنان در لایبریا بعلت حاکمیت طرز تفکر قبیله‌ای و زنده‌گی عقب مانده مردم دهنشین، سطح پایین علم و دانش و مشکلات اقتصادی درست مراعات نمی‌شوند و زنان از زمان طفولیت تا پیری مشکلات زیادی متحمل می‌شوند. در لایبریا برای هر 5.3 نفر یک TV، به 4.46 نفر یک رادیو، برای 30 متعلم یک معلم، به 20 محصل یک استاد، به 917 نفر یک تلفون دیجتل، به 33 نفر یک تلفون همراه، به 20000 نفر یک داکتر عمومی و به 7500 نفر یک بستر شفاخانه می‌رسد، 96% مردم برق (شهری 99% و دهاتی 89%) و 24% اینترنت دارند. قوای مسلح: قوای مسلح لایبریا (AFL)، قوای زمینی، قوای بحری، قوای هوایی، پولیس و امنیت ملی. سن خدمت عسکری: 18 ساله، مدت خدمت 2 سال، داوطلب، سهم مصارف عسکری در تولید ناخالص داخلی: 0.7% (2024).

منازعات منطقوی: با 18000 حافظ صلح ملل متحد بین سالهای 2004 – 2015 (30 مارچ) در لایبریا حضور داشت. بعد از تامین نسبی ثبات و انتقال مسوولیت‌های امنیتی به جانب لایبریا این حافظین صلح به تدریج ازین کشور افریقای خارج شدند.

مواد مخدر: لایبریا یک کشور مهم مولد و یا ترانزیت مواد مخدر بحساب نمی‌رود. متأسفانه عده‌ای از نسل جوان این کشور به استفاده از ماریجوانا، هیرویین، کوکایی و مواد نشه‌آور کیمیاوی معتاد هستند. مهاجرین و بیجاشده‌گان داخلی: در جریان 8 سال جنگ داخلی (1989 – 2007) حدود 175000 لایبریایی یا به خارج گریخته و یا در داخل بیجا شده بودند. الی اخیر سال 2020 حدود 155000 ازین تعداد دوباره به خانه‌های خود بازگشت نموده‌اند. الی سال 2019 حدود 95000 مهاجر خارجی در لایبریا متوطن بودند که منقسم می‌شوند به 29000، ساحل عاج 20000، سیرالیون 18000، گانا 8200 و نایجیریا 4700 نفر. تاریخ: قبل از ایجاد کشور لایبریا سیاه‌پوست‌های گینی درین سرزمین زنده‌گی می‌کردند. معلومات بدست آمده نشان می‌دهد که طی صدها سال گذشته چند حکومت کوچک درین سرزمین وجود داشت که از سوی امپراطوری سنیگال اداره می‌شدند.

در سال 1461 همزمان با ورود پرتگالی‌ها به این سرزمین، تجارت خرید و فروش برده ازین منطقه آغاز گردید. بعد از دو قرن برتانوی‌ها نیز به سواحل این سرزمین رسیده و مراکز ساحلی برده‌فروشی را ایجاد کردند. یک سال بعد از آن هالندی‌ها به اینجا رسیده، مراکز ساحلی برتانوی‌ها را تخریب و خود در آن نقاط جابجا شدند. این اروپایی‌ها (هالندی‌ها – پرتگالی‌ها و سایر سوداگران) تا سال 1847 در همین منطقه (سیرالیون، ساحل عاج و گینی) فعالیت می‌کردند. بعد از آن این سرزمین که لایبریا نیز در آن شامل بود، تعداد زیاد باشندگان خود را از دست داد و نفوس آن به شدت کاهش یافت. در آن سالها خاک امروزی لایبریا بنام منطقه غله و دانه یا ساحل غله یاد میشد و پرتگالی‌ها ازین حاصلات ستایش می‌کردند.

طی نخستین سالهای قرن 19 یک‌عده برده‌های آزاد شده‌ای سیاه‌پوست امریکا، خواهان ایجاد یک کشور مستقل برای سیاه‌پوست‌ها شدند. جامعه مستعمرات امریکا زود برای جابجایی این برده‌ها در غرب آفریقا، اجازه کانگرس را بدست آورد و دست بکار شد.

در سال 1922 این جامعه زمین‌های را در سواحل غربی آفریقا از رهبران محلی خریداری کرد. جامعه مستعمرات که در نتیجه به هم پیوستن چند شرکت تجارتی بمیان آمده بود، به مرور زمان سیاه‌پوست‌های امریکا و برده‌های سابق را به این زمین‌های سواحل غرب آفریقا می‌فرستاد.

در سال 1938 این مناطق مسکونی که از همدگر جدا بودند و در امتداد سواحل قرار داشتند، تحت رهبری شرکت‌های امریکایی باهم نزدیک شده و بعد از سرزمین مشترک لایبریا را تشکیل دادند.

در آن زمان لایبریا یک ایالت امریکا بود و یک حاکم آن را اداره می‌کرد. به تدریج سوداگران برتانوی منطقه از دادن محصول گمرکی، به مقامات لایبریایی خودداری کردند و منازعات میان مهاجران سیاه‌پوست، برده‌های سابق و سیاه‌پوست‌های بومی لایبریا افزایش یافت. مقامات ایالات متحده امریکا با درنظرداشت این بحران و برای حل

منازعات و ایجاد یک اداره بهتر در لایبیریا، آزادی این کشور را اعلان نموده به این ترتیب لایبیریا روز 26 جون 1847 آزاد شد و نظام جمهوری درین کشور بمیان آمد.

جوزف جنگینز را برتس یک سیاه پوست ویرجینیایی نخستین رییس جمهور لایبیریا بود. وی و جانیشینانش طی صد سال آینده تا حدی کوشش کردند تا تفاوت های فرهنگی میان مردم سیاه پوستان بومی لایبیریایی و مهاجران را از میان برداشته و برای آوردن اصلاحات کارهای بیشتری انجام دهند؛ تلاش ایکه تا حد زیاد کامیاب نشد و نتایج مطلوب بار نیاورد.

در نیمه دوم قرن 19 و نخستین سالهای قرن 20، امریکا از نفوذ تهاجم و حمله برتانیای و فرانسه، بالای لایبیریا جلوگیری نموده و اجازه نداد که آنها درین منطقه دست درازی کنند. در سال 1906 امریکا امور مالی لایبیریا را در دست گرفت. کمپنی بزرگ (فایرستون) امریکا در سال 1925 حدود 40000 هکتار زمین لایبیریا را برای ایجاد فارم های زراعتی به اجاره گرفت. از سال 1944 تا سال 1971 ویلیام شیدرک تا بن W.Tabman رییس جمهور لایبیریا بود. برای وحدت مردم، دموکراسی، تعدد احزاب و جلب و جذب سرمایه برای سرمایه گذاری درین کشور کوشش بسیار کرد. وی تلاش نمود تا باشندگان اصلی لایبیریا و مهاجران تازه وارد سیاه پوست در کنار همدگر زنده گی نموده و این شیوه مسالمت آمیز را حفظ کنند.

بعد از مرگ تا بن، معاون وی ویلیام تالبرت بجای او نشست. تالبرت در سال 1980 در جریان کودتای شورای نجات مردم کشته شد و دگرمن سامویل کانیون دوه Samuel.K.Dou زمام امور کشور را در دست گرفت.

در نتیجه این کودتای دوره حکومت دموکراتیک لایبیریا به پایان رسید و یک نوع حکومت شخصی بقدرت رسید، اما او پنج سال بعد مجبور شد تا دموکراسی را پذیرفته و راه را برای انتخابات باز کند. درین انتخابات دگرمن سامویل 51% آرای مردم را بدست آورد و بحیث رییس جمهور سوگند وفاداری یاد نمود. در دوران حکومت دگرمن فساد اداری، قوم پرستی و سرپیچی از حقوق بشری بحدی افزایش یافت که قبایل شمال راه بغاوت را در پیش گرفتند. چارلیس تایلور Charles Taylor رهبر این قیام بود که چند سال بحیث رییس عمومی خدمات دولت لایبیریا کار کرده بود. چارلس تایلور مخالف برنامه های دگرمن سامویل بود و از مجبوریت به امریکا فرار کرد، چند ماه در آن جا زندانی شد، اما زمانیکه آزاد شد زود به مناطق سرحدی ساحل عاج آمد، یک گروه کوچک را بمیان آورد و برای عملیات مسلحانه بر علیه دولت لایبیریا آماده شد. وی از سال 89 تا 1990 تحت حمایت دو کشور ساحل عاج و بورکینافاسو، مراکز اقتصادی و مراکز بزرگ شهری لایبیریا را تسخیر نمود، اما پایتخت را تصرف کرده نتوانست. بعد از آن جنگ های خونین داخلی میان دولت و مخالفان آغاز گردید که برای وحدت ملی مردم و پیشرفت اقتصاد بسیار زیان آور بود.

در جریان جنگ داخلی لایبیریا مردم قبیله (کراهان) از دولت و دو قبیله (گیو) و (مانو) از مخالفان دولت پیشتیبانی می کردند. مخالفان بصورت عموم در یک جبهه گرد هم آمده بودند که تایلور رهبر آن بود و بنام جبهه ملی میهنی یاد میشد.

درین جنگ هزاران نفر از هر دو طرف کشته شده و دهها هزار نفر دگر به کشور های همسایه و مناطق امنیت در داخل فرار کردند. در ماه جون سال 1990 طرفداران چارلس تایلور پایتخت را نیز تصرف کردند؛ اما نتیجه خوب نشد، جبهه ملی میهنی تجزیه شد، یورمی جانسن از تایلور جدا و گروه خود را بنام جبهه آزاد ملی میهنی اعلان نمود و هر دو گروه بعد از رسیدن به پایتخت، کوشش می کردند که مناطق بیشتری را تصرف نمایند.

چون ادامه جنگ داخلی در لایبیریا به نفع منطقه نبود، عساکر 16 کشور عضو اکواس یا سازمان اقتصادی غرب افریقا وارد این کشور شدند و دست به کار تامین امنیت شدند.

اکواس از هر دو طرف میخواستند که آتش را پذیرفته و یک اداره کوتاه مدت را بمیان بیاورند. در ماه سپتمبر سال 1990، رییس جمهور دگرمن سامویل از طرف گروه یورمی جانسن دستگیر و به قتل رسید. بعد از کشته شدن رییس جمهور تایلور و جانسن که رقیب همدگر بودند، کوشیدند تا مناطق زیادی را تصرف نمایند. درین میان چهار هزار عساکر دگر گینی، گمبیا، گانا و نایجیریا وارد لایبیریا شدند، تا به هدف آوردن امنیت، فشار بیشتری وارد کرده بتوانند. گروه های متخاصم مجبوراً در ماه نومبر توافق کردند تا یک حکومت وحدت ملی را بمیان آورند. بعد از آن داکتر آموس ساویر، برای یک دوره کوتاه مدت، بحیث رییس جمهور تعیین گردید.

این حکومت بسیار نیرومند نبود و پایتخت را کنترل کرده نمی توانست، به همین دلیل باز هم منازعات باز مستقل شد و اوضاع دوباره متشنج گردید. سازمان اکواس از داکتر ساویر پیشتیبانی میکرد. در همین روزها هواداران دگرمن سامویل رییس جمهور مقتول نیز دست بکار شده و گروهی را بنام جنبش متحد برای آزادی بمیان آوردند که تعداد زیادی نظامیان سابق لایبیریا در تشکیلات این گروه گرد هم آمده بودند و توسط (رالگ سیکی) معاون سابق وزارت مالیه رهبری میشد. این گروه در اولین مرحله توانست که تعداد زیادی از مناطق تحت کنترل چارلیس تیلور و معادن الماس را بدست بیاورند.

از سال 1991 تا سال 1993 جنگ های داخلی مناطق بیشتری را دربر گرفت و باز هم هزاران نفر بسوی کشورهای همسایه فرار کردند.

در ماه اگست سال 1993 معاهده (اکرا) میان هر دو طرف جنگ به امضا رسید که در نتیجه آن جنگ پایان یافت، رییس جمهور تیلور مستعفی شد و یک شورای شش عضوی زمام امور را در دست گرفت، Ellen Johnson Sirleaf برای یک دوره 2 ساله بحیث رییس جمهور موقت بکار گماشته شد و ملل متحد اعلام نمود که به این کشور قوای حافظ صلح میفرستد.

در انتخابات 2005 خانم هلن جانسن سرلیف با رای مردم بحیث رییس جمهور سوگند وفاداری یاد نمود که اولین زن رییس جمهور در کل آفریقا بحساب میرفت.

خانم هلن در انتخابات 2011 باز رای مردم را بدست آورد. او بسیار تلاش مینمود تا بد مشکلات بجا مانده از دوران جنگ های خونین داخلی فایق آمده و برای رونق اقتصاد کشور کار نماید. شیوع مریضی Ebola بر اوضاع اجتماعی و اقتصادی لایبیریا در سال های 2014 – 2015 اثرات نامطلوب بجا گذاشت.

قابل یادآوریست که چارلس تیلور از طرف محکمه لاهه (هالند)، بخاطر اشتراک در جنگ داخلی سیرالیون مجرم شناخته شد.

شورای امنیت ملل متحد در ماه سپتمبر 2012 تصمیم گرفت تا تعداد قوای حافظ صلح در لایبیریا را به 4000 نفر کاهش دهد و از سکتور امنیتی این کشور خواست که برای رعایت نظم و قانون بیشتر آماده شوند.

این عساکر در سال 2018 از کشور بیرون رفته و این ماموریت به پایان رسید.

در انتخابات سال 2017 قهرمان اسبق ساکر جورج و George Weah در روند دوم، با رای مردم بقدرت رسید و اولین تجربه انتقال مسالمت آمیز قدرت، از یک رییس جمهور به رییس جمهور بعدی موفقانه تطبیق شد. جورج نیز مانند رییس قبلی تلاش نمود تا اثرات بد باقیمانده از دوران جنگهای داخلی و شیوع امراض ایبولا و کرونا را زدوده و جامعه را در مسیر شکوفایی قرار دهد.

در انتخابات 2023 معاون قبلی ریاست جمهوری آقای جوزف باکای Joseph Boakai بحیث رییس جمهور حلف وفاداری بجا آورد، که تا حال در قدرت میباشد.

روابط افغانستان با لایبیریا: در کتاب وزارت امور خارجه افغانستان (افغانستان و جهان – کشورهای آسیایی و آفریقای) که در سال 2004، از طرف ریاست مطالعات منطقوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان به نشر رسیده، در مورد روابط افغانستان و لایبیریا چیزی وجود ندارد.